

Persbericht

Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel

Amerikaanse hoogleraar geeft unieke lezing in Ouderkerk

Datum: 19 oktober 2017, locatie: Amstelkerk/Amstelstroom, aanvang 19.00 uur, vrij toegankelijk, taal: Nederlands.

De Amerikaanse professor Craig Harline bespreekt aan de hand van zijn boek *Jacobs Vlucht* het leven van Timotheüs Rolandus, predikant te Ouderkerk (1620-1649). Het boek beschrijft vier geslachten van de familie Rolandus, waarvan er twee protestantse predikanten zijn geworden. Het boek speelt zich af in de tijd van de reformatie 1580 – 1680, een tijd waarin onder meer de Statenvertaling van de 66 Bijbelboeken tot stand kwam. Om dit bezoek mogelijk te maken werkt de Historische Vereniging Wolfgerus van Aemstel samen met het bestuur van de Amstelkerk. Nadere informatie staat op de website van de Protestantse gemeente van Ouderkerk: www.amstelkerk.net. Nadere informatie en inlichtingen: Wim Ovaa (wovaa@xs4all.nl) en Willem van Bloemen (W.F.A.vanBloemen@contact.uva.nl).

Craig Harline

De Amerikaanse professor Craig Harline is geboren en getogen in de Amerikaanse staat Californië. Hij is hoogleraar Geschiedenis aan Brigham Young University ten zuiden van Salt Lake City in de staat Utah. Hij schrijft en doceert voornamelijk over het religieuze leven in West-Europa tijdens de Reformatie en hij spreekt vloeiend Nederlands. De schrijver geeft een mooi tijdsbeeld van Ouderkerk in de jaren 1620-1649 en beschrijft in detail het reilen en zeilen van een Hervormde predikant in een dorp vlak na de overgang naar het protestantisme. Craig Harline is met zijn boek *Jacobs vlucht* één van de vijf genomineerden voor de Libris Geschiedenisprijs 2017 (www.librisgeschiedenisprijs.nl).

Het boek

Jacobs vlucht schildert een intiem en indrukwekkend portret van vier generaties van één familie, op de vlucht vanwege hun geloof. De vader van Jacob Rolandus, Roelandt Jacobs, bekeert zich rond 1560 tot de nieuwe (gereformeerde) godsdienst en moet als gevolg daarvan met zijn vrouw en zoon Jacob vluchten voor Alva. Jacob blijkt een begaafde jongen die, na studies in Antwerpen en Genève, een vooraanstaand predikant wordt in Amsterdam. Hij maakt naam als vertaler van de Statenbijbel, de eerste officiële Nederlandstalige Bijbel. Jacobs zoon, Timotheüs, treedt in zijn voetsporen. Hij is predikant in Ouderkerk aan de Amstel van 1620 tot 1649. Daarna wordt hij min of meer beroepen naar Sint Michielsgestel en Gemunde, en vele andere buurtgemeenten, alle vallende onder de gemeente Boxtel in het Rooms-Katholieke Brabant. Kleinzoon Jacob Rolandus bekeert zich als minderjarige tot het katholieke geloof en vlucht op een nacht naar Antwerpen, achternagezeten door zijn vader. Daar treedt hij in bij de jezuiteten en vertrekt als missionaris naar Brazilië. Een ramp die zijn ouders nooit te boven zouden komen.

Craig Harline laat in deze meeslepende familiesaga zien dat het leven in de ‘verdraagzame’ zestiende- en zeventiende-eeuwse Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden veel minder veilig en tolerant was dan doorgaans wordt aangenomen. Als recensie schrijft Marijke Laurens in Dagblad Trouw: ‘Een prachtig boek om bij de kachel achter elkaar uit te lezen. Het leest als een roman, hoewel er geen enkele dialoog in staat en Harline keurig binnen de gedocumenteerde lijntjes blijft.’

De kerkgebouwen

Op de plaats van de huidige Amstelkerk hebben vanaf het ontstaan van Ouderkerk –rond 1100 - altijd kerken gestaan, de oudste kerken van Aemstelle, thans Amstelland. Deze Rooms-Katholieke kerk was – vóór de Reformatie rond 1580- gewijd aan de paus Sint Urbanus. Van het voorlaatste kerkgebouw, die

er vóór de Amstelkerk stond- zijn enkele afbeeldingen te zien in het Historisch museum van Ouder-Amstel. De huidige Amstelkerk werd gebouwd in 1774 - 1775. Het was in die tijd een modern gebouw, in strakke classicistische stijl, in de vorm van een Grieks kruis. In deze kerk zijn een aantal elementen uit de voorgaande kerk herplaatst. Deze zijn o.a. de grafzerken, de haan in de top, de kerkklokken – waarvan er één is in aangeschaft tijdens de predikantsperiode van Ds. Rolandus- en de eikenhouten preekstoel. De huidige kerk is het enig bestaande ontwerp van architect Jacobus Eduard de Witte, geboren in 1738. Hij werd ingenieur in het leger en daarna stadsarchitect van Amsterdam. Van binnenuit zijn er drie armen, de zijbeuken, zichtbaar. De vierde arm bevindt zich achter de preekstoel. In dat gedeelte is op de begane grond een consistorie- of kerkenraadskamer, en daarboven bevindt zich op de eerste twee etages het orgel.

Kerkenraadskamer

In de kerkenraadskamer van de Amstelkerk hangen drie lijsten (2 grote en een kleine) waarop de namen staan van de voorgangers die in Ouderkerk zijn voorgegaan. Daar de Protestante Gemeente Ouderkerk van oorsprong twee kerkgemeenschappen waren, hangt er een grote lijst met daarop de voorgangers van deze huidige gemeente (vanaf het jaar 2000), een kleine lijst met daarop de namen van de Gereformeerde predikanten (vanaf 1882) en een grote lijst met daarop de namen van de voorgangers van de Hervormde Gemeente (vanaf 1586). Deze is nauwkeurig in de 2e helft van de vorige eeuw overgeschreven. Die lijsten hangen er niet zomaar. In het Bijbelboek Hebréeën, hoofdstuk 13 vers 7 staat, citaat NBV-vertaling: “Denk aan uw leiders, die het woord van God aan u hebben verkondigd” (einde citaat). Dat herdenken doen veel kerken door een lijst met de namen van predikanten op te hangen. Daarop staat op de 6e plaats –dus als zesde voorganger- Prop. Timotheüs Rolandus. Die werd als Proponent beroepen om naar Ouderkerk te komen in het jaar 1620. Een proponent is –kort gezegd- een afgestudeerd theoloog zonder eerdere ervaring als predikant. Ouderkerk was dus zijn eerste gemeente die hij mocht dienen. Dat deed hij tot 1649 en toen vertrok hij naar het Rooms-Katholieke Brabant om daar o.a. de Hervormde gemeente van Sint Michelsgestel te dienen.